KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLIUOJAMŲ BENDROVIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ (LENGVŲJŲ AUTOMOBILIŲ) PANAUDOJIMO PATIKRINIMO AKTAS

2018 m. birželio 12 d. Nr. KAT16-(4.2)-8

Klaipėda

Su patikrinimo aktu galima susipažinti
Klaipėdos miesto savivaldybės interneto puslapyje
www.klaipeda.lt

TURINYS

ĮŽANGA 2
PATIKRINIMO REZULTATAI 2
1. Transporto priemonių (lengvųjų automobilių) eksploatavimo sąnaudos 2
2. Ne visais atvejais transporto priemonės (lengvieji automobiliai) naudojamos Bendrovių veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti 6
REKOMENDACIJOS 17

ĮŽANGA

Patikrinimo tikslas ir apimtis

Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamų bendrovių transporto priemonių (lengvųjų automobilių) panaudojimo patikrinimas atliktas, vykdant Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. veiklos planą[1], pagal Savivaldybės kontrolieriaus 2018-03-15 pavedimą Nr. KAT15-(4.3)-3.

Patikrinimo subjektas – Klaipėdos miesto savivaldybės 8 kontroliuojamos bendrovės (toliau – Bendrovės), kuriose savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 proc. akcijų: UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ (89,83 %); UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ (100%); UAB „Gatvių apšvietimas“ (100%), UAB „Vildmina“ (100%), UAB „Naujasis turgus“ (100%), UAB „Senasis turgus“ (100%); AB „Klaipėdos energija“ (75,45 %), AB „Klaipėdos vanduo“ (86,82 %).

Patikrinimo tikslas – atlikti Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamų Bendrovių transporto priemonių (lengvųjų automobilių) panaudojimo vertinimą.

Patikrinimo laikotarpis – 2017 metai.

Patikrinimo metu buvo vertinami Bendrovių pateikti dokumentai: susipažinta su Bendrovių vidaus teisės aktais, patvirtintomis tvarkomis ir taisyklėmis, reglamentuojančiais tarnybinių automobilių naudojimą, tikrinti ir analizuoti pirminiai ir suvestiniai buhalterinės apskaitos dokumentai, pagrindžiantys tarnybinių lengvųjų automobilių panaudojimą Bendrovių veiklai vykdyti bei jų eksploatacijos sąnaudas.

Patikrinimo metu įrodymai rinkti vadovaujantis nuostata, kad subjektas pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus.

Bendrovės, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso savivaldybei, ir kuriose savivaldybė gali paskirti daugiau kaip pusę administracijos, valdymo arba priežiūros tarnybos narių, priskiriamos savivaldybės kontroliuojamoms įmonėms. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių bendrovių akcijų suteikiamas turtines ir neturtines teises reglamentuoja Lietuvos Respublikos ir savivaldybės institucijų teisės aktai.

Kontrolinis akcijų paketas sudaro galimybę Savivaldybei kontroliuoti, tikrinti ir viešinti Bendrovių veiklą. Savivaldybės tarybos sprendimu[2], Savivaldybės administracijos direktoriui pavesta įgyvendinti savivaldybės juridinio asmens dalyvio kompetencijai pagal įstatymus priskirtas turtines ir neturtines teises uždarosiose akcinėse bendrovėse ir vykdyti pareigas. Kai savivaldybei priklauso visos bendrovės akcijos, vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymu, Savivaldybės administracijos direktoriaus raštu įforminti įsakymai prilygsta visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimams[3].

Patikrinimo laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigose dirbo Saulius Budinas.

PATIKRINIMO REZULTATAI

1. Transporto priemonių (lengvųjų automobilių) eksploatavimo sąnaudos

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-09-13 nutarimo Nr. 993 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo valstybės įmonėse ir viešosiose įstaigose“

---

[1] Savivaldybės kontrolieriaus 2017-11-08 įsakymas Nr. KAT1-(1.1)- 16.

[2] Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2012-05-24 sprendimas Nr. T2-153 „Dėl pavedimo Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui įgyvendinti turtines ir neturtines teises“.

[3] Savivaldybės administracijos direktoriaus 2007-08-02 įsakymas Nr. AD1-1767 „Dėl atstovavimo savivaldybei akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

nuostatas, Savivaldybėms rekomenduota nustatyti savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių dalininkas (ar savininkas) yra savivaldybės institucija, vadovaujančiųjų darbuotojų, turinčių teisę naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, pareigybių sąrašą ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose, taisykles.

Savivaldybės kontroliuojamų Bendrovių, kuriose savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 proc. akcijų, tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo tvarka Lietuvos Respublikos teisės aktais nereglamentuota ir nenustatyta.

Tačiau pažymėtina, kad dalis savivaldybių (Šiaulių, Alytaus, Marijampolės miestų, Joniškio, Akmenės rajonų) tarybos sprendimais yra patvirtinusios kontroliuojamų bendrovių, kuriose savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 proc. akcijų, tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisykles. Klaipėdos miesto savivaldybė taisyklių, kuriose būtų reglamentuota kontroliuojamų bendrovių tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo tvarka, nėra patvirtinusi.

Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo [4] nuostatas, vienasmenis bendrovės valdymo organas yra Bendrovės vadovas. Bendrovės vadovas atsako už bendrovės veiklos organizavimą, savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, bendrovės įstatais, organizuoja kasdieninę bendrovės veiklą, veikia bendrovės vardu ir turi teisę vienvaldiškai sudaryti sandorius.

Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamos Bendrovės, naudodamos tarnybinius automobilius, vadovaujasi Bendrovių vadovų įsakymais patvirtintais vidaus teisės aktais, tvarkomis ir taisyklėmis, reglamentuojančiais tarnybinių automobilių naudojimą.

Bendrovių 2017 metais turėtų transporto priemonių: tarnybinių lengvųjų automobilių ir netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, skaičius, metinė rida (km), sunaudotų degalų kiekis bei metinės eksploatavimo sąnaudos (kuro, remonto, techninės priežiūros, aptarnavimo, draudimo, nuomos mokesčio) pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė Transporto priemonių (lengvųjų automobilių) naudojimas 2017 m.

Eil Nr.	Rodiklis	AB „Klaipėdos energija“	AB „Klaipėdos vanduo“	UAB „KRATC“	UAB „Vildmina“	UAB „Naujasis turgus“	UAB „Senasis turgus“	UAB „Klaipėdos autobusų parkas“	UAB „Gatvių apšvietimas“
1	Tarnybinių lengvųjų automobilių skaičius	19	81	9	1	1	1	3	2
1.2	Tarnybinių lengvųjų automobilių metinė rida, km	223430	1076112	200929	9879	14685	nepateikta	58798	35280
1.3	Tarnybinių lengvųjų automobilių sunaudotų degalų kiekis, l	22352	104377	19168	978	1234	1872	5248	3935
1.4	Vidutinė 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinė rida, km	11759	13285	22325	9879	14685	nepateikta	19599	17640
1.5	Vidutinis 1 tarnybinio lengvojo automobilio sunaudotų degalų kiekis, l	1176	1289	2129	978	1234	1872	1749	1967

[4] Lietuvos Respublikos 2000-07-13 Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 (su vėlesniais pakeitimais) 37 straipsnio 1 dalis.

2.	Tarnybinių lengvųjų automobilių eksploatavimo sąnaudos iš viso Eur, iš jų:	34558	113623	57673	1436	2391	7262	6433	3938
2.1	Kuro sąnaudos	20103	85382	17115	909	1107	1599	4288	2649
2.2	Remonto, techninės priežiūros, aptarnavimo, veiklos nuomos sąnaudos	9186	25772	35895	149	1194	5243	2025	1171
2.3	Draudimo sąnaudos	5269	2469	4663	378	90	420	120	118
2.4	Vidutinės 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinės eksploatavimo sąnaudos, Eur	1819	1403	6408	1436	2391	7262	2144	1969
3.	Netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, skaičius	-	24	1	-	1	-	-	-
3.1	Netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, metinė rida, km			4800		15340			
3.2	Netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, sunaudotų degalų kiekis, l					775			
3.3	Vidutinė 1 netarnybinio automobilio, naudojamo tarnybos reikmėms metinė rida, km			4800		15340			
3.4	Vidutinis 1 netarnybinio automobilio, naudojamo tarnybos reikmėms sunaudotų degalų kiekis, l					775			
4.	Netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, eksploatavimo sąnaudos iš viso Eur, iš jų:		54604	576		862			
4.1	Nuomos mokestis		54604						
4.2	Kuro sąnaudos			576		697			
4.3	Kitos sąnaudos					165			
4.4	Vidutinės 1 netarnybinio automobilio, naudojamo tarnybos reikmės, metinės		2275	576		862			

	eksploatavimo sąnaudos, Eur								

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių duomenis

Patikrinimo metu, pagal pateiktus dokumentus nustatyta, kad aštuonios Klaipėdos m. savivaldybės kontroliuojamos Bendrovės 2017 metais turėjo 117 tarnybinių lengvųjų automobilių, kurių 2017 m. metinės eksploatavimo sąnaudos sudarė iš viso 227314 Eur.

Trijų bendrovių darbuotojai naudojo tarnybos reikmėms 26 netarnybinius lengvuosius automobilius (AB „Klaipėdos vanduo“ – 24 automobilius, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir UAB „Naujasis turgus“ – po 1 automobilį). Netarnybinių lengvųjų automobilių, naudojamų tarnybos reikmėms, 2017 m. metinės eksploatavimo sąnaudos iš viso buvo 56042 Eur. Bendrovių vidutinės 1 netarnybinio lengvojo automobilio, naudojamo tarnybos reikmėms, 2017 m. metinės eksploatavimo sąnaudos: AB „Klaipėdos vanduo“ – 2275 Eur, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ – 576 Eur, UAB „Naujasis turgus“ – 862 Eur (žiūrėti 1 lentelę).

Patikrinimo metu nustatyta, kad 2017 m. didžiausios vidutinės 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinės eksploatavimo sąnaudos buvo UAB „Senasis turgus“ – 7262 Eur, tai yra, net 5 kartus didesnės, palyginus su mažiausiomis vidutinėmis 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinėmis eksploatavimo sąnaudomis AB „Klaipėdos vanduo“ – 1403 Eur. Kitų Bendrovių vidutinės 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinės eksploatavimo sąnaudos: UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ – 6408 Eur; UAB „Naujasis turgus“ – 2391 Eur; UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ – 2144 Eur; UAB „Gatvių apšvietimas – 1969 Eur; AB „Klaipėdos energija“ – 1819 Eur; UAB „Vildmina“ – 1436 Eur;

2017 m. didžiausia vidutinė 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinė rida buvo UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ – 22325 km, mažiausia UAB „Vildmina“ – 9879 km. Kitų Bendrovių vidutinė 1 tarnybinio lengvojo automobilio metinė rida: UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ – 19599 km; UAB „Gatvių apšvietimas – 17640 km; UAB „Naujasis turgus“ – 14685 km; AB „Klaipėdos vanduo“ – 13285 km; AB „Klaipėdos energija“ – 11759 km. UAB „Senasis turgus“ duomenų apie tarnybinio lengvojo automobilio metinę ridą patikrinimo metu nepateikė (žiūrėti 1 pav.)

1 pav. Vidutinės 1 tarnybinio lengvojo automobilio eksploatacijos sąnaudos ir metinė rida 2017m.

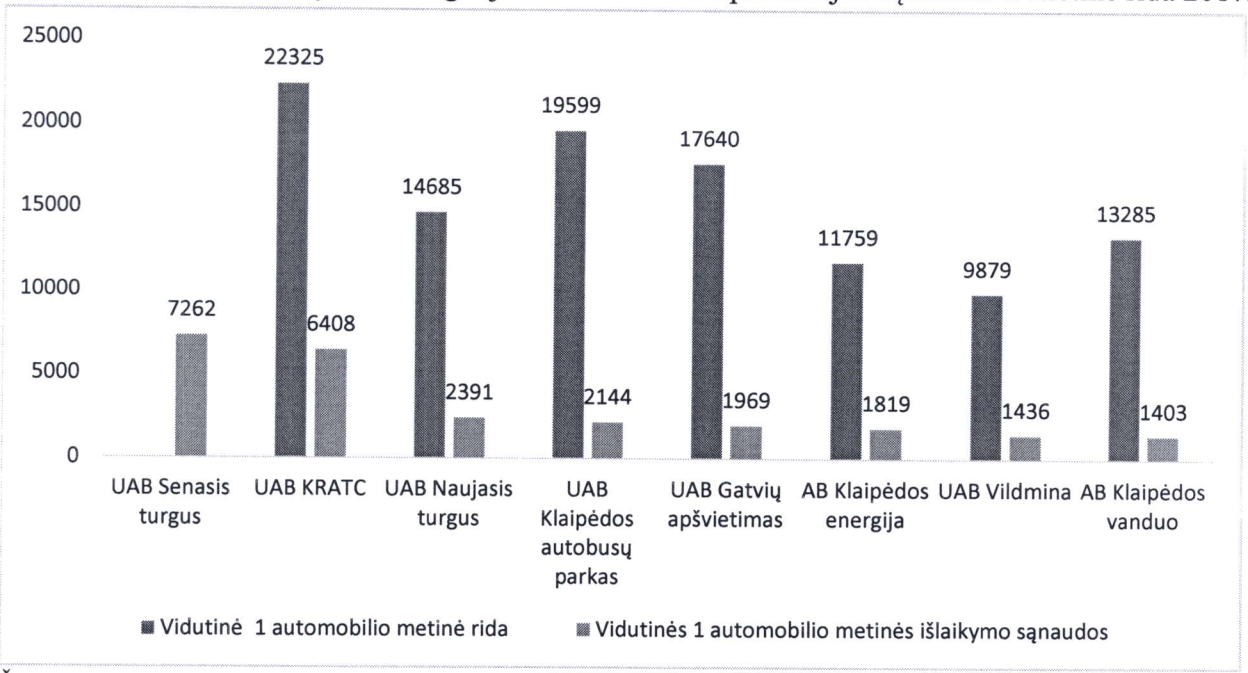

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių duomenis

2. Ne visais atvejais transporto priemonės (lengvieji automobiliai) naudojamos Bendrovių veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti

Patikrinimo metu buvo susipažinta su Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamų Bendrovių vidaus teisės aktais, patvirtintomis tvarkomis ir taisyklėmis, reglamentuojančiais tarnybinių automobilių naudojimą. Siekiant nustatyti, ar Bendrovės tarnybinius lengvuosius automobilius naudojo tik Bendrovių veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, buvo išnagrinėti ir įvertinti Bendrovių pateikti dokumentai, pagrindžiantys tarnybinių lengvųjų automobilių panaudojimą.

1. UAB „Gatvių apšvietimas“

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 2 nuosavybės teise priklausančius tarnybinius lengvuosius automobilius. Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymais[5] patvirtinti vidaus teisės aktai: tarnybinių automobilių naudojimo taisyklės, kuriose nustatyta: tarnybinių automobilių naudojimo, kelionės lapų pildymo tvarka; automobilių saugojimas, techninė priežiūra ir remontas; kuro normų nustatymas; tarnybinių automobilių naudojimo kontrolė bei paskirtas atsakingas asmuo; taip pat nustatyta netarnybinių automobilių naudojimo darbo reikmėms tvarka; tarnybinių automobilių, paskirtų darbuotojams naudoti, sąrašas; tarnybinių automobilių saugojimo vietų sąrašas; tarnybinių automobilių kuro sunaudojimo normos.

Bendrovės tarnybinių automobilių naudojimo taisyklėse numatyta, kad tarnybiniai automobiliai turi būti naudojami tik darbo užduotims vykdyti. Ne darbo valandomis, poilsio ir švenčių dienomis tarnybiniais automobiliais leidžiama naudotis tik gavus Bendrovės generalinio direktoriaus ar jo įgalioto asmens leidimą. Darbuotojai, vykdant darbo užduotis, gali naudotis bet kuriuo transportu, priklausančiu bendrovei. Naudojant tarnybinius automobilius, pildomas nustatytos formos tarnybinio automobilio kelionės lapas. Vadovaujantis taisyklėmis, kelionės lapą išduoda, grąžintą patikrina ir pasirašo vadovo įsakymu paskirtas atsakingas asmuo, kuris vykdo kelionės lapų tvarkymą, apskaitą ir kontrolę. Išduotą kelionės lapą pildo darbuotojas, kuriam paskirtas tarnybinis automobilis. Kelionės lape turi būti nurodyta: data, maršrutas, nuvažiuotas atstumas, kuro sunaudojimas pagal patvirtintas normas, faktinis kuro sunaudojimas, kuro ekonomija/pereikvojimas, kuro likutis. Kelionės lapą pasirašo darbuotojas, kuriam patikėtas tarnybinis automobilis, arba kitas darbuotojas, pasinaudojęs tarnybiniu automobiliu, atliekant darbo užduotis ar kitus pavedimus.

Išvada. Susipažinus su Bendrovės vidaus teisės aktais bei išanalizavus tarnybinių lengvųjų automobilių panaudojimą pagrindžiančius dokumentus (automobilių kelionės lapus, automobilių eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad UAB „Gatvių apšvietimas“ tarnybinius lengvuosius automobilius 2017 m. naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, laikantis Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių automobilių naudojimą, nuostatų.

---

[5] UAB „Gatvių apšvietimas“ generalinio direktoriaus įsakymai: 2017-02-01 Nr. 9; 2017-03-01 Nr. 19; 2017-07-31 Nr. ĮS-17/24; 2017-09-19 Nr. ĮS-17/41; Nr. ĮS-17/43; Nr. ĮS-17/44; 2017-11-28 Nr. ĮS-17/89.

2. UAB „Vildmina“

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 1 nuosavybės teise priklausantį tarnybinį lengvąjį automobilį. Bendrovės direktoriaus įsakymais [6] patvirtinti vidaus teisės aktai – automobilių naudojimo tarnybos reikmėms, kuro normos nustatymo, kelionės lapų pildymo tvarkos aprašas, kuriame nustatyta: tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimas ir naudojimo kontrolė, lengvųjų automobilių saugojimas, ridos ir degalų apskaita, nustatyta darbuotojų atsakomybė, kuro sunaudojimo normos; ridos limitai.

Bendrovės automobilių naudojimo taisyklėse numatyta, kad lengvuosius automobilius bet kuriuo paros metu, taip pat poilsio ir švenčių dienomis gali naudoti darbuotojai tik tarnybos reikmėms. Bendrovės vadovas nuolat kontroliuoja, kaip naudojami lengvieji automobiliai (ar tvarkingi spidometrai, ar degalų sunaudojimas atitinka nustatytąsias normas, o automobilių rida nustatytąjį limitą ir pan.). Naudojant tarnybinį automobilį, pildomas nustatytos formos tarnybinio automobilio kelionės lapas, kuriame turi būti nurodyta: data, maršrutas, nuvažiuotas atstumas, kuro sunaudojimas pagal patvirtintas normas, faktinis kuro sunaudojimas, kuro ekonomija/pereikvojimas, kuro likutis. Kelionės lapą pasirašo darbuotojas, pasinaudojęs tarnybiniu automobiliu.

Išvada. Susipažinus su Bendrovės vidaus teisės aktais bei išanalizavus tarnybinio lengvojo automobilio panaudojimą pagrindžiančius dokumentus (automobilio kelionės lapus, automobilio eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad UAB „Vildmina“ tarnybinį lengvąjį automobilį 2017 m. naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, vadovaujantis Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių automobilių naudojimą, reikalavimais.

3. UAB „Klaipėdos autobusų parkas“

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 3 nuosavybės teise priklausančius tarnybinius lengvuosius automobilius, kuriems generalinio direktoriaus 2015-12-30 įsakymu buvo nustatytos kuro sunaudojimo normos. Patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrovė vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką, patikrinimo laikotarpiu patvirtinusi nebuvo. Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu [7] netarnybinių automobilių naudojimo tarnybos reikmėms ir tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka buvo patvirtinta tik 2017 m. gruodžio 27 d. Minėtoje tvarkoje reglamentuotas tarnybinių lengvųjų automobilių priskyrimas ir naudojimas; saugojimas; techninė apžiūra ir degalų apskaita; darbuotojų atsakomybė; patvirtinta lengvojo automobilio kelionės lapo forma, paskirti už tarnybinių automobilių naudojimą ir techninės būklės kontrolę atsakingi asmenys, taip pat nustatyta netarnybinių automobilių naudojimo tarnybos reikmėms tvarka.

Pagal Bendrovės pateiktus dokumentus nustatyta, kad 2017 m. naudojant tarnybinius automobilius, buvo pildomi automobilių kelionės lapai, kuriuose nurodyta: data, maršrutas, nuvažiuotas atstumas, kuro likutis (dienos pradžiai ir pabaigai); vairuotojo v., pavardė, parašas.

Patikrinimo metu, išanalizavus 2017 m. tarnybinių lengvųjų automobilių kelionės lapus, nustatyta 10 atvejų, kai kelionės lapai buvo pildomi netiksliai, nenurodant faktiškai automobilį vairavusio asmens – tos pačios dienos 2 skirtingų tarnybinių automobilių kelionės lapuose nurodyta,

---

[6] UAB „Vildmina“ direktoriaus įsakymai: 2010-03-15 Nr. 3; 2010-03-15 Nr. 4.
[7] UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ generalinio direktoriaus 2017-12-27 įsakymas Nr. 67.

kad automobilius vairavo tas pats darbuotojas, todėl negalima įvertinti, ar tarnybiniai automobiliai buvo naudojami Bendrovės veiklai vykdyti.

Transporto priemonių naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdžiai

- Tarnybinio automobilio kelionės lape Nr. 285439 nurodyta, kad maršrutu „užmiestis" 2017-04-11 nuvažiuota 600 km. Kito tarnybinio automobilio kelionės lape Nr. 285411 taip pat nurodyta, kad maršrutu „užmiestis" 2017-04-11 nuvažiuota 680 km. Abiejuose kelionės lapuose įrašyta to paties vairuotojo pavardė.
- Analogiškai, automobilio kelionės lape Nr. 288301 nurodyta, kad maršrutu „užmiestis" 2017-12-14 nuvažiuota 700 km.; kito tarnybinio automobilio kelionės lape Nr. 2888303 taip pat nurodyta, kad maršrutu „užmiestis" 2017-12-14 nuvažiuota 670 km. Abiejuose kelionės lapuose įrašyta, kad automobilius vairavo tas pats darbuotojas.

Patikrinimo metu Bendrovės ekonomikos skyriaus vadovas pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad „iki naujos tvarkos įsigaliojimo, už tarnybinį automobilį atsakingas darbuotojas pildė jam priskirtų tarnybinių automobilių kelionės lapus, nors tarnybiniais automobiliais galėjo naudotis ir kiti administracijos darbuotojai. Pasikeitus tvarkai, kelionės lapai išduodami ne atsakingo darbuotojo, o darbuotojo, kuris naudojasi tarnybine transporto priemone, vardu".

Išvada. UAB „Klaipėdos autobusų parkas" vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarką, patikrinimo laikotarpiu 2017 m. patvirtinusi nebuvo.

Įvertinus patikrinimui pateiktus tarnybinių lengvųjų automobilių pagrindžiančius dokumentus (automobilių kelionės lapus, automobilių eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad UAB „Klaipėdos autobusų parkas" tarnybinius lengvuosius automobilius 2017 m. ne visais atvejais naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti – nustatyta 10 atvejų, kai tarnybinių automobilių kelionės lapai buvo pildomi netiksliai, nenurodant faktiškai automobilį vairavusio asmens – tos pačios dienos 2 skirtingų tarnybinių automobilių kelionės lapuose nurodyta, kad automobilius vairavo tas pats darbuotojas, todėl negalima įvertinti, ar tarnybiniai automobiliai buvo naudojami Bendrovės veiklai vykdyti.

Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu netarnybinių automobilių naudojimo tarnybos reikmėms ir tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo tvarka buvo patvirtinta 2017 m. gruodžio 27 d., kurioje reglamentuotas ir automobilių kelionės lapų pildymas.

4. UAB „Naujasis turgus"

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 2 transporto priemones: 1 nuosavybės teise priklausantį tarnybinį lengvąjį automobilį ir 1 automobiliu naudojosi pagal panaudos sutartį. Bendrovės direktoriaus įsakymais[8] patvirtintos automobilių naudojimo taisyklės, kuriose nustatyta automobilių saugojimo, priežiūros ir degalų apskaitos tvarka, darbuotojų atsakomybė, reglamentuotas darbuotojų automobilių naudojimas bendrovės reikmėms; paskirti už tarnybinių automobilių naudojimą ir kontrolę atsakingi asmenys; nustatytos automobilių kuro sunaudojimo normos.

1) Bendrovės automobilių naudojimo taisyklėse numatyta, kad darbuotojas, norintis naudoti nuosavą automobilį Bendrovės reikmėms, turi pasirašyti su Bendrove automobilio panaudos sutartį. Darbuotojams, Bendrovės veikloje naudojantiems nuosavus automobilius, kompensuojamos kuro sąnaudos. Kompensacija už nuosavo automobilio naudojimą Bendrovės veikloje nenustatyta.

Nustatyta, kad Bendrovės direktorius sudarė panaudos sutartį [9] dėl nuosavo automobilio naudojimo Bendrovės reikmėms, kurioje numatyta, kad panaudos gavėjas UAB „Naujasis turgus"

---

[8] UAB „Naujasis turgus" direktoriaus įsakymai: 2014-01-14 Nr. TV-16; 2007-08-31 Nr. 36.
[9] 2014-01-02 automobilio panaudos sutartis Nr. 2014/216.

įsipareigoja: saugoti perduotą transporto priemonę; transporto priemonės kuro išlaidas apmokėti pagal transporto priemonės ridą ir panaudos davėjo pateiktus kuro pirkimo dokumentus bei nustatytą kuro sunaudojimo normą.

Patikrinimo metu, išanalizavus lengvojo automobilio, naudojamo Bendrovės reikmėms pagal panaudos sutartį, kelionės lapus bei automobilio kuro sąnaudas pagrindžiančius dokumentus, nustatyta, kad UAB „Naujasis turgus" lengvąjį automobilį 2017 m. naudojo Bendrovės veiklai vykdyti ir pajamoms uždirbti, vadovaujantis Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų automobilių naudojimą bendrovės reikmėms, reikalavimais.

2) Bendrovės automobilių naudojimo taisyklėse numatyta, kad Bendrovės automobiliais, vairuojamais atsakingų asmenų, bendrovės veiklos reikmėms gali naudotis kiekvienas darbuotojas; draudžiama naudoti bendrovės automobilius asmeninėms reikmėms. Automobiliai darbo, poilsio, švenčių dienomis, darbuotojų atostogų, ligos ar komandiruočių laikotarpiu laikomi bendrovės teritorijoje. Automobilių ridos ir degalų sunaudojimo apskaita tvarkoma kiekvieną mėnesį, atsakingi darbuotojai pateikia kelionės lapus vyr. buhalterei, kuri nurašo sunaudoto kuro kiekį ir vertę; kuro nurašymo aktus tvirtina Bendrovės vadovas.

Pagal Bendrovės direktoriaus įsakymą[8], atsakingu už Bendrovei nuosavybės teise priklausantį tarnybinį lengvąjį automobilį paskirtas Bendrovės direktoriaus pavaduotojas.

Pagal patikrinimui pateiktus dokumentus nustatyta, kad už tarnybinį automobilį atsakingas darbuotojas nesilaikė Bendrovės automobilių naudojimo taisyklių[8] 3 ir 7 punktų reikalavimų, kuriuose nurodyta, kad „Darbuotojams draudžiama naudoti bendrovės automobilius asmeninėms reikmėms. Automobiliai darbo, poilsio, švenčių dienomis, darbuotojų atostogų, ligos ar komandiruočių laikotarpiu laikomi bendrovės teritorijoje" – 2 atvejais tarnybinį lengvąjį automobilį naudojo kasmetinių atostogų metu, kurių laikotarpiu nuvažiavo 710 km.

Transporto priemonės naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdys

- Bendrovės direktoriaus įsakymu[10] direktoriaus pavaduotojui 2017 m. kovo mėn. 21 – 29 dienomis buvo suteiktos 9 kalendorinių dienų atostogos. Išanalizavus 2017 m. tarnybinio lengvojo tarnybinio automobilio kelionės lapus, nustatyta, kad 2017 m. kovo mėn. automobilio kelionės lape Nr. 6 pažymėta, jog Bendrovės direktoriaus pavaduotojas laikotarpiu 2017-03-20 – 2017-03-24 ir 2017-03-27 – 2017-03-31 maršrutu „važiuota įmonės įprastinės veiklos tikslais" nuvažiavo atitinkamai 380 km ir 310 km, iš viso 710 km.

Patikrinimo metu Bendrovės direktoriaus pavaduotojas pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad „savo kasmetinių atostogų metu vykdė darbines funkcijas, todėl naudojosi tarnybiniu automobiliu ir ridos duomenis įtraukė į kelionės lapus", tačiau patikrinimui nepateikti dokumentai, pagrindžiantys darbinių funkcijų atlikimą darbuotojo kasmetinių atostogų metu ir automobilio naudojimą Bendrovės veiklai vykdyti.

Išvada. Susipažinus su Bendrovės vidaus teisės aktais bei išanalizavus tarnybinio lengvojo automobilio ir lengvojo automobilio, naudojamo Bendrovės veiklai vykdyti pagal panaudos sutartį, panaudojimą pagrindžiančius dokumentus (automobilių kelionės lapus, automobilių eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad UAB „Naujasis turgus" tarnybinius lengvuosius automobilius 2017 m. ne visais atvejais naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti – nustatyti 2 atvejai, kai tarnybinis automobilis buvo naudojamas darbuotojo kasmetinių atostogų metu, iš dalies nesilaikant Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių automobilių naudojimą, reikalavimų.

---

[10] UAB „Naujasis turgus" direktoriaus 2017-03-15 įsakymas Nr. AK-7.

5. UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 10 transporto priemonių: 9 tarnybinius lengvuosius automobilius pagal veiklos nuomos sutartis ir 1 darbuotojo nuosavą automobilį. Tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimas įformintas Bendrovės direktoriaus įsakymais[11], kuriuose nurodyti asmenys bei struktūriniai padaliniai, kurių darbuotojai turi teisę naudoti tarnybinius automobilius, automobilių eksploatavimo sąlygos bei kuro normos, asmenys, atsakingi už kuro suvartojimą bei jo apskaitą, automobilių saugojimo vietos. Lengvųjų tarnybinių automobilių ridos limitai nustatyti automobilių veiklos nuomos sutartyse.

Bendrovės direktoriaus įsakymu[12] Bendrovės vadybininkui – administratoriui, naudojančiam asmeninį automobilį darbo reikmėms, nustatytas pravažiavimo limitas ir apmokamos eksploatavimo išlaidos už nuvažiuotus kilometrus bei įpareigota pateikti asmeninio automobilio, naudojimo darbo reikmėms, mėnesines ataskaitas. Pagal patikrinimui pateiktas asmeninio automobilio, naudojamo darbo reikmėms, ataskaitas nustatyta, kad darbuotojo asmeninis automobilis 2017 m. buvo naudojamas Bendrovės reikmėms, vadovaujantis vidaus teisės aktų nuostatomis.

Pagal patikrinimui pateiktus dokumentus nustatyta, kad už tarnybinius automobilius atsakingi darbuotojai 2017 m. nesilaikė Bendrovės direktoriaus įsakymų[11] „Dėl transporto priemonių eksploatavimo“ nuostatų, kuriose nurodyta, kad „priskirtas transporto priemones naudoti darbo tikslais; transporto priemones ne darbo metu laikyti nustatytose saugojimo vietose“ – 2 tarnybinius lengvuosius automobilius 12 atvejų naudojo kasmetinių atostogų metu, kurių laikotarpiu nuvažiavo 811 km.

Transporto priemonių naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdys

- Tarnybinis lengvasis automobilis Ssangyong Rexton Bendrovės direktoriaus įsakymu[11] priskirtas direktoriaus pavaduotojui bei Viešųjų pirkimų ir projektų administravimo skyriaus viršininkui. Pagal direktoriaus įsakymus[13] šiems darbuotojams 2017 m. birželio mėn. 26 - 30 dienomis buvo suteiktos kasmetinės atostogos. Išanalizavus 2017 m. tarnybinio lengvojo tarnybinio automobilio kelionės lapus, nustatyta, kad 2017 m. birželio mėnesio automobilio kelionės lape Nr. SR 14 pažymėta, jog automobilį vairavę Bendrovės darbuotojai 2017 m. birželio 29 ir 30 dienomis (jų kasmetinių atostogų metu) maršrutu „po regioną“ nuvažiavo atitinkamai 146 km ir 154 km, iš viso 300 km.

Patikrinimo metu Bendrovės direktoriaus pavaduotojas pateikė paaiškinimą, kad darbuotojų kasmetinių atostogų metu tarnybiniai automobiliai žodiniu direktoriaus įsakymu buvo paskirti naudoti kitiems Bendrovės darbuotojams, kurie per klaidą nebuvo įrašyti automobilių kelionės lapuose kaip naudotojai.

---

[11] UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ direktoriaus įsakymai „Dėl transporto priemonių eksploatavimo sąlygų“: 2014-09-08 Nr. 14-49V; 2015-07-01 Nr. 15-31-V; 2017-11-09 Nr. 17-42-V; „Dėl kuro normų nustatymo“: 2013-04-17 Nr. 12-V; 2013-10-25 Nr. 48-V; 2014-09-10 Nr. 14-50V; 2015-04-23 Nr. 15-28-V 2015-09-29 Nr. 15-46-V; 2015-11-18 Nr. 15-59-V; 2015-11-18 Nr. 15-52-V; 2016-10-11 Nr. 16-44-V; 2016-12-30 Nr. 16-61-V; 2017-03-31 Nr.17-14-V;

[12] UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ direktoriaus 2013-11-18 įsakymas Nr. 58-V „Dėl automobilio, naudojamo darbo reikmėms, pravažiavimo kilometražo nustatymo“.

[13] UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ direktoriaus įsakymai: 2017-06-06 Nr. 17-161-A; 2017-06-26 Nr. 17-193-A.

Pastebėtina, kad Bendrovės vidaus teisės aktuose, reglamentuojančiuose tarnybinių automobilių naudojimą, nėra nustatyta, kad tarnybiniai automobiliai darbuotojams naudoti paskiriami žodiniu direktoriaus įsakymu.

Išvada. Susipažinus su Bendrovės vidaus teisės aktais bei išanalizavus tarnybinių lengvųjų automobilių ir Bendrovės darbuotojo asmeninio automobilio, naudojamo darbo reikmėms, panaudojimą pagrindžiančius dokumentus (automobilių kelionės lapus, automobilių eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras" tarnybinius lengvuosius automobilius 2017 m. ne visais atvejais naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti – nustatyta 12 atvejų, kai 2 tarnybiniai automobiliai buvo naudojami darbuotojų kasmetinių atostogų metu, iš dalies nesilaikant Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių automobilių naudojimą, reikalavimų.

6. AB „Klaipėdos energija"

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 19 nuosavybės teise priklausančių tarnybinių lengvųjų automobilių. Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymais[14] patvirtinti vidaus teisės aktai – tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklės, kuriose nustatyta tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo, saugojimo, techninės priežiūros ir remonto, kelionės lapų pildymo tvarka, darbuotojams priklausančių automobilių naudojimo tarnybos tikslams tvarka; paskirti už tarnybinių automobilių naudojimą ir kontrolę atsakingi asmenys; nustatyti tarnybinių lengvųjų automobilių ridos limitai ir kuro sunaudojimo normos.

Pagal patikrinimui pateiktus dokumentus nustatyta, kad už tarnybinius lengvuosius automobilius ir jų naudojimo kontrolę atsakingi darbuotojai nesilaikė Bendrovės tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių 2; 10; 14 punktų reikalavimų, kuriuose nurodyta, kad „Bendrovės padalinių, kuriems naudotis yra priskirti tarnybiniai lengvieji automobiliai, vadovai ir Veiklos aptarnavimo centro vadovas (arba transporto ir pirkimų skyriaus vadovas) užtikrina, kad lengvieji automobiliai būtų tinkamai saugomi ir kad jais nebūtų savavališkai naudojamasi. Naudoti tarnybinius automobilius švenčių ir poilsio dienomis, ar esant svarbioms priežastims ir apmokant eksploatavimo išlaidas, ne tarnybos reikalais, gali leisti tik bendrovės generalinis direktorius. Tarnybiniai lengvieji automobiliai saugomi Bendrovės teritorijoje" – 4 tarnybinius lengvuosius automobilius 14 atvejų naudojo kasmetinių atostogų ar suteiktų poilsio dienų metu, kurių laikotarpiu nuvažiavo 2656 km.

Transporto priemonių naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdys

- Tarnybinis lengvasis automobilis Hyundai i30 Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu[14] priskirtas energijos ganybos tarnybos viršininkui. Pagal generalinio direktoriaus įsakymus[15] šiam darbuotojui 2017 m. gegužės mėn. 5-21 dienomis buvo suteiktos poilsio dienos bei kasmetinės atostogos. Išanalizavus 2017 m. tarnybinio lengvojo tarnybinio automobilio kelionės lapus, nustatyta, kad 2017 m. gegužės mėnesio automobilio kelionės lape Nr. 1317232 pažymėta, jog automobilį vairavęs ir kelionės lape pasirašęs energijos ganybos tarnybos viršininkas laikotarpiu 2017-05-04 – 2017-05-21 dienomis (jo poilsio dienų ir kasmetinių atostogų metu) maršrutu „po miestą" nuvažiavo 485 km.

Už tarnybinius automobilius atsakingi Bendrovės darbuotojai pateikė paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad jų atostogų metu tarnybinius automobilius vairavo kiti darbuotojai, tačiau pildant kelionės lapus per klaidą buvo įtrauktos atostogų dienos, ar pasirašyta už kitus darbuotojus.

---

[14] AB „Klaipėdos energija" direktoriaus įsakymai: 2016-02-01 Nr. R-11-12; 2016-06-10 be Nr.; 2013-01-10 Nr. R-11-03; 2014-04-30 Nr. R-11-40; 2015-10-12 Nr. R-06-286K; 2016-01-18 Nr. R-11-06; 2016-06-09 Nr. R-11-60; 2016-10-18 Nr. R-11-96; 2017-05-10 Nr.R-11-44.

[15] AB „Klaipėdos energija" generalinio direktoriaus 2017-04-28 įsakymai Nr. 184 A; Nr. R-07-181A.

Pažymėtina, kad pagal Bendrovės tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo taisyklių 18; 21 punktų nuostatas, „automobilių ridos ir kuro sunaudojimo apskaita tvarkoma, vadovaujantis įrašais kelionės lapuose. Asmuo, vairuojantis automobilį, kelionės lape kasdien įrašo kiekvieno važiavimo maršrutą ir atstumą, sunaudotų degalų kiekį, baigęs darbą kelionės lape pasirašo". Pagal patikrinimui pateiktus tarnybinių automobilių kelionės lapus nustatyta, kad kelionės lapuose pasirašė automobilį vairavę asmenys, kuriems tuo laikotarpiu buvo suteiktos atostogos, ar poilsio dienos.

Išvada. Susipažinus su Bendrovės vidaus teisės aktais bei išanalizavus tarnybinių lengvųjų automobilių panaudojimą pagrindžiančius dokumentus (automobilių kelionės lapus, automobilių eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus) nustatyta, kad AB „Klaipėdos energija" tarnybinius lengvuosius automobilius 2017 m. ne visais atvejais naudojo Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti – nustatyta 14 atvejų, kai 4 tarnybiniai automobiliai buvo naudojami darbuotojų kasmetinių atostogų ir suteiktų poilsio dienų metu, iš dalies nesilaikant Bendrovės vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą, reikalavimų.

7. AB „Klaipėdos vanduo"

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 105 transporto priemones: 80 nuosavybės teise priklausančių tarnybinių lengvųjų automobilių, 1 automobilį nuomojosi iš juridinio asmens pagal materialiojo turto nuomos sutartį[16] ir 24 nuomojosi iš Bendrovės darbuotojų pagal automobilių nuomos sutartis.

Pagal pateiktus dokumentus nustatyta, kad patikrinimo laikotarpiu 2017 m. Bendrovės direktoriaus įsakymais[17] buvo patvirtinta:

- automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarka (galiojusi nuo 2007-07-13), kurioje reglamentuotas degalų įsigijimas ir apskaita; automobilių darbo apskaitos kortelės pildymo tvarka, kuro nurašymas, atsakomybė už kuro normų viršijimą;
- automobilių ir mechanizmų parkavimo tvarka, kurioje patvirtintos automobilių parkavimo (saugojimo) vietos po darbo valandų;
- nustatyti transporto priemonių kuro ir ridos limitai.

Nustatyta, kad Bendrovė vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą ir naudojimo kontrolę, techninę priežiūrą ir remontą, bei iš darbuotojų nuomojamų transporto priemonių tvarką, patikrinimo laikotarpiu 2017 m. patvirtinusi nebuvo.

Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu[18] transporto priemonių naudojimo tvarkos Aprašas, kuriame reglamentuotas transporto priemonių naudojimas ir naudojimo kontrolė, techninė priežiūra ir remontas bei iš darbuotojų nuomojamų transporto priemonių naudojimo tvarka buvo patvirtintas tik 2018 m. kovo 26 d. Taip pat generalinio direktoriaus įsakymu[19] nuo 2018-03-19 patvirtinta (nauja redakcija) automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarka.

---

[16] AB „Klaipėdos vanduo" 2012-12-31 materialiojo turto nuomos sutartis Nr. 2012/SUT.01-149.

[17] AB „Klaipėdos vanduo" generalinio direktoriaus įsakymai: 2007-07-13 Nr. V-ADM.C7-28C; 2014-10-30 Nr. 2014/V-ADM.07-478; 2017-04-07 Nr. 2017/V-ADM.07-177; 2017-09-06 Nr. 2017/V-ADM.07-463; 2014-11-27 Nr. 2014/V-ADM.07-524.

[18] AB „Klaipėdos vanduo" generalinio direktoriaus 2018-03-26 įsakymas Nr. 2018/V-ADM.07-112 „Dėl transporto priemonių naudojimo tvarkos".

[19] AB „Klaipėdos vanduo" generalinio direktoriaus 2018-03-19 įsakymas Nr. 2018/V-ADM.07-107 „Dėl automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos".

Nustatyta, kad Bendrovė nuomojosi iš darbuotojų nuosavus automobilius pagal automobilių nuomos sutartis, kuriose nurodyta, kad „Nuomotojas perduoda Nuomininkui už sutartyje nustatytą nuomos mokestį laikinai valdyti ir naudotis Bendrovės darbo laiku (darbo dienomis, darbo valandomis) jam nuosavybės teise priklausantį automobilį Bendrovės darbuotojų darbo funkcijoms vykdyti. Automobilio nuomos mokestis nustatomas pagal faktiškai dirbtą laiką, darbo dienai".

Pagal patikrinimui pateiktas Bendrovės darbuotojų automobilių nuomos sutartis, 2017 m. nuomos mokesčio paskaičiavimo žiniaraščius bei darbuotojams suteiktų atostogų sąrašus nustatyta, kad iš darbuotojų nuomojami automobiliai, vadovaujantis sutarčių nuostatomis, 2017 m. buvo naudojami Bendrovės veiklai vykdyti – darbuotojų darbo funkcijoms atlikti, apmokant pagal faktiškai dirbtą laiką,

Pagal Bendrovės pateiktus dokumentus nustatyta, kad vadovaujantis automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarka[17] (galiojusia nuo 2007-07-13 iki 2018-03-19), naudojant tarnybinius lengvuosius automobilius, automobilių darbo apskaitos kortelės buvo pildomos supaprastinta tvarka. Pagal minėtos Tvarkos 3.4.3; 3.4.4 punktų nuostatas, „darbo apskaitos kortelė išduodama vieno mėnesio laikotarpiui. Kortelę pildo transporto priemonės naudotojas, kuris paskutinę mėnesio darbo dieną, pastatęs transporto priemonę į parkavimo vietą, kortelėje užrašo spidometro rodmenis, kiek per ataskaitinį mėnesį pylėsi kuro, kiek kuro sunaudojo faktiškai, ir kiek liko automobilio bake, bei pasirašo. Taip pat nurodo ataskaitinio mėnesio darbo dienų intervalą, per kurį su šia transporto priemone buvo važinėjama darbo tikslais Klaipėdos m. ar rajone, užrašo, kiek per ataskaitinį mėnesį buvo nuvažiuota kilometrų ir pasirašo".

Patikrinimo metu, išanalizavus 2017 m. tarnybinių lengvųjų automobilių darbo apskaitos kortelių duomenis, nustatyti 94 atvejai, kai 41 tarnybinio lengvojo automobilio darbo apskaitos korteles, kaip transporto priemonės naudotojai, užpildė ir pasirašė darbuotojai, kuriems pagal direktoriaus įsakymus buvo suteiktos kasmetinės atostogos.

Transporto priemonių naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdžiai

- Tarnybinio lengvojo automobilio Renault Scenic 2017 m. sausio mėnesio darbo apskaitos kortelėje Nr. 12609 pažymėta ir patvirtinta parašu, kad automobiliu, kurį vairavo vandens departamento vadovas, laikotarpiu sausio 1-31 dienomis maršrutu „Klaipėda, po objektus" nuvažiuota 1097 km. Tačiau generalinio direktoriaus įsakymu[20] šiam darbuotojui laikotarpiu 2017-01-09 – 2017-01-13 buvo suteiktos 5 dienų kasmetinės atostogos.
- Analogiškai, tarnybinio lengvojo automobilio Isuzu D-max 2017 m. rugpjūčio mėnesio darbo apskaitos kortelėje Nr. KL000714 pažymėta ir patvirtinta parašu, kad automobiliu, kurį vairavo meistras, laikotarpiu rugpjūčio 1-31 dienomis maršrutu „Klaipėda- Klaipėdos rajonas" nuvažiuota 1113 km. Tačiau generalinio direktoriaus įsakymu[21] šiam darbuotojui laikotarpiu 2017-08-21 – 2017-08-31 buvo suteiktos 11 dienų kasmetinės atostogos.

Patikrinimo metu Bendrovės administracija pateikė paaiškinimą[22], kuriame nurodyta, kad „Automobilių darbo apskaitos kortelė išrašoma kiekvienam automobiliui vieno mėnesio laikotarpiui, vairuotojas yra nurodomas už šią transporto priemonę atsakingas asmuo. Kai atsakingas asmuo mėnesio eigoje išeina atostogų, nedirba dėl ligos ar pan., darbo apskaitos kortelė nėra keičiama, kadangi šiuo automobiliu toliau naudojasi to bendrovės padalinio, kuriam skirtas automobilis, darbuotojai".

Pažymėtina, kad Bendrovės automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarkoje[17], galiojusioje nuo 2007-07-13 iki 2018-03-19, numatyta supaprastinta lengvųjų tarnybinių automobilių darbo apskaitos kortelių pildymo tvarka neužtikrino teisingo automobilių darbo apskaitos kortelių pildymo – kortelės buvo pildomos netiksliai, nurodant tik už automobilį atsakingo asmens pavardę

---

[20] AB „Klaipėdos vanduo" generalinio direktoriaus 2017-01-04 įsakymas Nr. 12K.
[21] AB „Klaipėdos vanduo" generalinio direktoriaus 2017-08-14 įsakymas Nr. 845K.
[22] Paaiškinimas pateiktas 2018-03-29 elektroniniu paštu.

ir patvirtinant parašu, bei nenurodant faktiškai automobilį vairavusio asmens. Todėl 94 nustatytais atvejais negalima įvertinti, ar patikrinimo laikotarpiu 2017 m. 41 tarnybinis lengvasis automobilis buvo naudojami Bendrovės veiklai vykdyti, bei nustatyti, ar transporto priemonių Bendrovės darbuotojai kasmetinių atostogų metu nenaudojo asmeninėms reikmėms.

Išvada. AB „Klaipėdos vanduo" direktoriaus įsakymais buvo patvirtinta automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarka (galiojusi nuo 2007-07-13); automobilių ir mechanizmų parkavimo tvarka; nustatyti transporto priemonių kuro ir ridos limitai.

Bendrovė vidaus teisės aktų, reglamentuojančių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimą ir naudojimo kontrolę, techninę priežiūrą ir remontą, bei iš darbuotojų nuomojamų transporto priemonių tvarką, patikrinimo laikotarpiu 2017 m. patvirtinusi nebuvo.

Patikrinimo metu, išanalizavus 2017 m. tarnybinių lengvųjų automobilių darbo apskaitos kortelių duomenis, nustatyti 94 atvejai, kai 41 tarnybinio lengvojo automobilio darbo apskaitos korteles, kaip transporto priemonės naudotojai, užpildė ir pasirašė darbuotojai, kuriems pagal direktoriaus įsakymus buvo suteiktos kasmetinės atostogos.

AB „Klaipėdos vanduo" automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarkoje, galiojusioje nuo 2007-07-13 iki 2018-03-19, numatyta supaprastinta lengvųjų tarnybinių automobilių darbo apskaitos kortelių pildymo tvarka neužtikrino teisingo automobilių darbo apskaitos kortelių pildymo – kortelės buvo pildomos netiksliai, nurodant tik už automobilį atsakingo asmens pavardę ir patvirtinant parašu, bei nenurodant faktiškai automobilį vairavusio asmens. Todėl 94 nustatytais atvejais negalima įvertinti, ar 2017 m. 41 tarnybinis lengvasis automobilis buvo naudojami Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, bei nustatyti, ar Bendrovės darbuotojai kasmetinių atostogų metu nenaudojo transporto priemonių asmeninėms reikmėms.

Pastebėtina, kad atliekant patikrinimą, Bendrovės generalinio direktoriaus 2018-03-16 įsakymu patvirtintas transporto priemonių naudojimo tvarkos aprašas, kuriame reglamentuotas transporto priemonių naudojimas ir naudojimo kontrolė, techninė priežiūra ir remontas bei iš darbuotojų nuomojamų transporto priemonių naudojimo tvarka.

Taip pat 2018-03-19 įsakymu patvirtinta automobilių ir mechanizmų kuro įsigijimo ir apskaitos tvarka (nauja redakcija), kurioje reglamentuotas transporto priemonės naudojimas, kai ja naudojasi keletas vairuotojų, bei pakeista automobilio darbo apskaitos kortelės pildymo tvarka.

8. UAB „Senasis turgus"

Bendrovė 2017 m. savo veikloje naudojo 1 transporto priemonę (lengvąjį automobilį) pagal veiklos nuomos sutartį.[23] Automobiliu pagal veiklos nuomos sutarties priėmimo-perdavimo aktą naudojasi ir yra atsakingas Bendrovės direktorius[24].

Patikrinimo metu nustatyta, kad Bendrovės direktorius vidaus teisės aktų, reglamentuojančių transporto priemonių (lengvųjų automobilių) naudojimo tvarką (naudojimą ir naudojimo kontrolę, saugojimą, techninę priežiūrą ir remontą, degalų (kuro) bei kitų su transporto priemonės eksploatavimu susijusių medžiagų sunaudojimą) patikrinimo laikotarpiu 2017 m. patvirtinęs nebuvo.

Pagal Lietuvos Respublikos Pelno mokesčio įstatymo[25] (toliau PMĮ) 57 str. 1 d. ir 17 str. 1 d. nuostatas, „Mokesčių mokėtojų buhalterinė apskaita privalo būti tvarkoma taip, kad ji teiktų pakankamą informaciją pelno mokesčiui apskaičiuoti. Leidžiami atskaitymai yra visos faktiškai

---

[23] UAB „Senasis turgus" 2014-03-24 veiklos nuomos sutartis Nr. L-3-291723.
[24] UAB „Senasis turgus" 2018-04-05 raštas Nr. 13.
[25] Lietuvos Respublikos 2001-12-20 Pelno mokesčio įstatymas Nr. IX-675 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

patirtos įprastinės tokiai veiklai vieneto sąnaudos, būtinos vieneto pajamoms uždirbti ar vieneto ekonominei naudai gauti".

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos (toliau VMI prie FM), siekdama suvienodinti PMĮ taikymo tvarką, parengė 17 str. 1 d. komentarą[26], kuriame nurodyta, kad apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, sunaudotų degalų įsigijimo kaina, taip pat kitos degalus naudojančios priemonės eksploatavimo išlaidos priskiriamos prie leidžiamų atskaitymų. Įmonių buhalterinėje apskaitoje fiksuojamos ūkinės operacijos, tarp jų ir susijusios su degalus naudojančių priemonių panaudojimu, turi būti pagrįstos dokumentais, iš kurių būtų galima spręsti, kad degalai sunaudoti vieneto pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti. Kuro sunaudojimo normas įmonė patvirtina, atsižvelgdama į kurą naudojančios priemonės gamintojo nurodytus techninius duomenis. Įmonė, atsižvelgdama į veiklos pobūdį, ir darbo sąlygas gali ir pati nusistatyti kitą metodiką (pvz. automobiliui atlikti bandomuosius važiavimus), kuri leistų patikimai įvertinti ir nustatyti faktiškai sunaudojamą kuro kiekį, įmonės veikloje naudojamai priemonei. Visais atvejais kuro sunaudojimo normos turi būti techniškai pagrįstos. Leidžiamiems atskaitymams galima priskirti tik faktiškai sunaudotą (siejamą su įmonės pajamų uždirbimu) kurą naudojančiai priemonei tenkantį kuro kiekį, neviršijant nustatyto norminio kiekio. Atsižvelgdama į veiklos pobūdį ir kitas darbo sąlygas, įmonė pati nusistato, kokiais dokumentais, patvirtintais atsakingų asmenų parašais, turi būti įforminamas degalų bei kitų su degalus naudojančių priemonių eksploatavimu susijusių medžiagų sunaudojimas, pvz., gali būti naudojami kuro nurašymo aktai, degalų kuro sunaudojimo ataskaitos ir pan. Tokiu būdu degalų ir kitos su autotransporto priemonių naudojimu susijusios sąnaudos leidžiamais atskaitymais gali būti pripažintos ir be automobilio kelionės lapų (tai yra dokumentų, kuriuose detaliai nurodyti maršrutai, kuriais automobilis važiavo).

Pagal pateiktus dokumentus nustatyta, kad Bendrovės direktorius įsakymu[27] patvirtino lengvojo automobilio sunaudojamą kuro normą mėnesiui – 160 Eur, tačiau nustatyta kuro norma techniškai nepagrįsta.

Bendrovėje, naudojant transporto priemonę, nebuvo pildomi kelionės lapai, ar kiti dokumentai, patvirtinti atsakingų asmenų parašais, kuriais, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir kitas darbo sąlygas, turi būti įforminamas degalų bei kitų su degalus naudojančių priemonių eksploatavimu susijusių medžiagų sunaudojimas, bei iš kurių būtų galima spręsti, kad degalai sunaudoti Bendrovės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti.

Patikrinimo metu, pagal viešai skelbiamą informaciją, nustatyta, kad UAB „Senasis turgus" direktorius yra ir privataus juridinio asmens vadovas. Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamos UAB „Senasis turgus", kurios 100 % procentų akcijų priklauso savivaldybei nuosavybės teise, direktorius privačių interesų deklaracijos nepateikė.

Nustatyta, kad tarp UAB „Senasis turgus" (nuomotojo), atstovaujamos direktoriaus ir privataus juridinio asmens (nuomininko), atstovaujamo direktoriaus pavaduotojos, veikiančios pagal įgaliojimą (UAB „Senasis turgus" direktoriaus sutuoktinės) buvo sudaryta automobilio, kurį pagal veiklos nuomos sutartį naudoja savivaldybės kontroliuojama UAB „Senasis turgus", subnuomos, neteikiant vairavimo paslaugų, sutartis[28].

Patikrinimo metu Kontrolės ir audito tarnyba raštu[29] rekomendavo Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktoriui užtikrinti, kad UAB „Senasis turgus" direktorius vadovautųsi Viešųjų ir

---

[26] VMI prie FM 2016-05-16 raštas Nr. (18.32-31-1E)RM-14067).

[27] UAB „Senasis turgus" direktoriaus 2016-12-28 įsakymas Nr. 22 „Dėl transporto priemonės kuro normų nustatymo".

[28] 2014-10-01 Automobilio subnuomos neteikiant vairavimo paslaugų sutartis Nr. ST-14-10-01.

[29] Kontrolės ir audito tarnybos 2018-06-05 raštas Nr. KAT13-(3.4)-76.

privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatomis – laiku ir tinkamai deklaruoti privačius interesus bei teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, o jam iškilus nusišalinti.

Automobilio, kurį pagal veiklos nuomos sutartį naudoja UAB „Senasis turgus", subnuomos neteikiant vairavimo paslaugų, sutartyje numatyta, kad „Nuomininkas įsipareigoja naudotis automobiliu pagal jo paskirtį Nuomotojo darbo dienomis laikotarpiu nuo 17.00 iki 22.00 valandos ir nuomotojo nedarbo dienomis pagal savo poreikį ir šios sutarties sąlygas. Galimas ir kitas naudojimo laikas pagal abiejų šalių žodinį susitarimą. Nuomininkas savo jėgomis ir lėšomis užtikrina automobilio vairavimą ir jo komercinį bei techninį eksploatavimą bei įsipareigoja nuomos laikotarpiu mokėti nuomotojui 57,92 Eur mėnesinį nuomos mokestį".

Pagal pateiktus pirminius ir suvestinius buhalterinės apskaitos dokumentus nustatyta, kad UAB „Senasis turgus" iš automobilio subnuomos 2017 metais gavo 574,44 Eur (be PVM) pajamų.

Pagal Bendrovės pateiktus pirminius ir suvestinius buhalterinės apskaitos dokumentus nustatyta, kad 2017 m. tarnybinio lengvojo automobilio, naudojamo pagal veiklos nuomos sutartį, metinės eksploatavimo sąnaudos buvo 7262 Eur (iš jų: veiklos nuomos – 4221 Eur; kuro –1599 Eur; remonto, techninės priežiūros, aptarnavimo, draudimo – 1442 Eur).

Pagal patikrinimui pateiktus Bendrovės 2017 m. pirminius buhalterinės apskaitos dokumentus (kuro įsigijimo PVM sąskaitas faktūras; darbo laiko apskaitos žiniaraščius) ir suvestinius registrus, nustatyti 8 atvejai, kai tarnybinis automobilis pagal subnuomos sutartį, kurioje nurodyta, kad „nuomininkas įsipareigoja naudotis automobiliu pagal jo paskirtį nuomotojo darbo dienomis laikotarpiu nuo 17.00 iki 22.00 valandos ir nuomotojo nedarbo dienomis pagal savo poreikį bei savo lėšomis užtikrina automobilio komercinį eksploatavimą", buvo naudojamas privataus juridinio asmens reikmėms, tačiau kuro įsigijimo išlaidos 325,64 Eur (be PVM), naudojant transporto priemonę ne UAB „Senasis turgus" pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, buvo apskaitytos Bendrovės buhalterinėje apskaitoje, kaip automobilio eksploatavimo sąnaudos, tuo pažeidžiant PMĮ 17 str. 1 d., nuostatas.[25]

Transporto priemonių naudojimo ne Bendrovės veikloje pavyzdžiai

• Bendrovės direktoriui pagal 2017-05-02 įsakymą Nr. 2017/8A laikotarpiu 2017-05-03 – 2017-05-12 buvo suteiktos 10 kalendorinių dienų kasmetinės atostogos, apie suteiktas atostogas pažymėta 2017 m. gegužės mėnesio darbo laiko apskaitos žiniaraštyje. Kaip nustatyta automobilio subnuomos, neteikiant vairavimo paslaugų sutartyje, nuomininkas naudoja automobilį nuomotojo nedarbo dienomis bei savo lėšomis užtikrina automobilio komercinį bei techninį eksploatavimą. Tačiau pagal 2017-05-31 kuro įsigijimo PVM sąskaitą faktūrą serija 17 Nr. 027953 nustatyta, kad 2017-05-03 ir 2017-05-12 (automobilio nuomotojo nedarbo dienomis, kai automobilį naudoja nuomininkas) buvo įpilta 69 litrai kuro, kurio įsigijimo išlaidos 60,13 Eur (be PVM) buvo apskaitytos Bendrovės buhalterinėje apskaitoje, kaip automobilio eksploatavimo sąnaudos.

• Bendrovės automobilio subnuomos, neteikiant vairavimo paslaugų sutartyje, nustatyta, kad nuomininkas naudoja automobilį nuomotojo darbo dienomis laikotarpiu nuo 17.00 iki 22.00 valandos ir savo lėšomis užtikrina automobilio komercinį eksploatavimą. Tačiau pagal 2017-07-31 kuro įsigijimo PVM sąskaitą faktūrą serija 17 Nr. 039410 nustatyta, kad 2017 m. liepos 3 d. 19.45 val. (po automobilio nuomotojo darbo valandų, kai automobilį naudoja nuomininkas) buvo įpilta 46,92 l kuro, kurio įsigijimo išlaidos 38,07 Eur (be PVM) buvo apskaitytos Bendrovės buhalterinėje apskaitoje, kaip automobilio eksploatavimo sąnaudos.

Išvada. UAB „Senasis turgus" direktorius vidaus teisės aktų, reglamentuojančių transporto priemonių (lengvųjų automobilių) naudojimo tvarką (naudojimą ir naudojimo kontrolę, saugojimą, techninę priežiūrą ir remontą, degalų (kuro) bei kitų su transporto priemonės eksploatavimu susijusių medžiagų sunaudojimą) patikrinimo laikotarpiu 2017 m. patvirtinęs nebuvo.

Pagal pateiktus dokumentus nustatyta, kad Bendrovės direktorius įsakymu patvirtino lengvojo automobilio sunaudojamą kuro normą mėnesiui – 160 Eur, tačiau nustatyta kuro norma techniškai nepagrįsta.

Bendrovėje, naudojant transporto priemonę, nebuvo pildomi kelionės lapai, ar kiti dokumentai, patvirtinti atsakingų asmenų parašais, kuriais, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir kitas darbo sąlygas, turi būti įforminamas degalų bei kitų su degalus naudojančių priemonių eksploatavimu susijusių medžiagų sunaudojimas, bei iš kurių būtų galima spręsti, kad degalai sunaudoti Bendrovės pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti.

Įvertinus patikrinimui pateiktus Bendrovės veikloje naudojamo automobilio eksploatavimo sąnaudas pagrindžiančius dokumentus nustatyta, kad UAB „Senasis turgus" tarnybinį automobilį 2017 m. naudojo neekonomiškai ir neefektyviai – nustatyti 8 atvejai, kai tarnybinis automobilis pagal subnuomos sutartį, kurioje nurodyta, kad „nuomininkas įsipareigoja naudotis automobiliu pagal jo paskirtį nuomotojo darbo dienomis laikotarpiu nuo 17.00 iki 22.00 valandos ir nuomotojo nedarbo dienomis pagal savo poreikį bei savo lėšomis užtikrina automobilio komercinį eksploatavimą", buvo naudojamas privataus juridinio asmens reikmėms, tačiau kuro įsigijimo išlaidos 325,64 Eur (be PVM), naudojant transporto priemonę ne UAB „Senasis turgus" pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti, buvo apskaitytos Bendrovės buhalterinėje apskaitoje, kaip automobilio eksploatavimo sąnaudos, tuo pažeidžiant PMĮ 17 str. 1 d., nuostatas[25].

UAB „Senasis turgus" direktorius yra ir privataus juridinio asmens vadovas. Klaipėdos miesto savivaldybės kontroliuojamos UAB „Senasis turgus", kurios 100 % procentų akcijų priklauso savivaldybei nuosavybės teise, direktorius privačių interesų deklaracijos nepateikė. Nustatyta, kad tarp UAB „Senasis turgus" (nuomotojo), atstovaujamos direktoriaus ir privataus juridinio asmens (nuomininko), atstovaujamo direktoriaus pavaduotojos, veikiančios pagal įgaliojimą (UAB „Senasis turgus" direktoriaus sutuoktinės) buvo sudaryta automobilio, kurį pagal veiklos nuomos sutartį naudoja savivaldybės kontroliuojama UAB „Senasis turgus", subnuomos, neteikiant vairavimo paslaugų, sutartis.

Patikrinimo metu Kontrolės ir audito tarnyba raštu[29] rekomendavo Klaipėdos m. savivaldybės administracijos direktoriui užtikrinti, kad UAB „Senasis turgus" direktorius vadovautųsi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatomis – laiku ir tinkamai deklaruoti privačius interesus bei teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, o jam iškilus nusišalinti.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgiant į patikrinimo metu nustatytus dalykus, rekomenduojame:

UAB „Senasis turgus" direktoriui:

1. Nustatyti ir patvirtinti vidaus teisės aktus, reglamentuojančius Bendrovės transporto priemonių naudojimą.
2. Sukurti vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad transporto priemonės būtų naudojamos tik Bendrovės veiklai vykdyti – pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti.

UAB „Naujasis turgus“; UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“; UAB „Klaipėdos autobusų parkas“; AB „Klaipėdos vanduo“; AB „Klaipėdos energija“ vadovams:

1. Užtikrinti, kad Bendrovių transporto priemonės būtų naudojamos vidaus teisės aktais nustatyta tvarka – tik Bendrovių veiklai vykdyti.

Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolierė Daiva Čeporiūtė

Vyriausioji specialistė Daina Zdanevičienė